

Zdzisław KURASIŃSKI*

ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE WOJSK W OPERACJACH PROWADZONYCH POZA OBSZAREM KRAJU

Autor omawia prawne i praktyczne aspekty logistyki w wojskowych misjach pokojowych. Wskazuje na niedostatki formalne logistyki w Wojsku Polskim i udowadnia, że logistyka nie zawsze jest w stanie sprostać wymaganiom wojsk poza granicami kraju. Dlatego też stara się dać wykładnię funkcjonowania logistyki w misjach wojskowych w ujęciu międzynarodowym.

ł ż ś

WPROWADZENIE

Uzyskanie pełnoprawnego członkostwa Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim wywarło istotny wpływ na zmiany zarówno w polityce zagranicznej i gospodarczej kraju, jak również w sferze militarnej. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej (SZ RP) działając w narodowym systemie obronności i systemie sojuszniczym NATO powinny być przygotowane do wykonywania zadań stabilizacyjnych i prewencyjnych w czasie pokoju, zadań reagowania kryzysowego i obronnych w razie wojny (odparcie bezpośredniej agresji na terytorium Polski lub udział w odparciu agresji na inne państwo sojusznicze)¹. Przyjęcie powyższych założeń spowodowało potrzebę wprowadzenia jakościowo nowych rozwiązań systemowych, związanych z zaspokojeniem potrzeb logistycznych

* Dr hab. inż. prof. AON Zdzisław KURASIŃSKI, Akademia Obrony Narodowej - Instytut Ekonomii i Logistyki

¹ Por.: *Strategia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, Rada Ministrów, Warszawa 2000, s. 39.

wojsk. Dotyczą one głównie nowoczesności, jakości, rodzaju i wielkości niezbędnego potencjału obronnego, struktur organizacyjnych oraz kompetencji organów kierowania wojskami.

Organizacja zabezpieczenia logistycznego wojsk we współczesnych operacjach militarnych wojsk stała się niezwykle skomplikowana. Wynika to, między innymi, z konieczności przeniesienia (zmiany) „punktu ciężkości” tego zabezpieczenia z działań wojsk charakteryzujących się wysoką dynamicznością (manewrowych) na działania bardziej statyczne, obejmujące ich użycie do realizacji zadań obserwacyjnych, kontrolnych i patrolowych, typowych dla operacji stabilizacyjnych.

Zabezpieczenie logistyczne kontyngentów SZ RP uczestniczących w operacjach pokojowych² zdeterminowane jest składem uczestników danej operacji, odległością miejsc prowadzonych operacji od kraju macierzystego, a także zasadami obowiązującymi w procesie organizacji i realizacji tych zadań.

Najbardziej prawdopodobnym wariantem prowadzenia współczesnych operacji militarnych są misje wojskowe prowadzone pod wspólnym dowództwem (np. NATO), nad którymi patronat sprawuje ONZ lub UE. Wielonarodowy wymiar dowodzenia wojskami występować będzie głównie na szczeblu dowództwa operacji, dywizji i brygady. W ich skład wchodzić będą najczęściej brygady i bataliony dysponujące własnymi (narodowymi) jednostkami (pododdziałami) logistycznymi. Jednostki te realizować będą zabezpieczenie logistyczne na rzecz swoich oddziałów (batalionów) oraz powinny być przygotowane do pełnienia roli „państwa wiodącego” lub „państwa specjalisty” w zakresie wybranych zadań logistycznych w skali całego kontyngentu (ZT, oddziału) wielonarodowego uczestniczącego w operacji.

Analiza literatury dotyczącej doświadczeń funkcjonowania kontyngentów militarnych, jak też zapoznanie się z wnioskami z misji pokojowych pełnionych przez jednostki wojskowe oraz własne doświadczenia³ pozwalają stwierdzić, że organizacja zabezpieczenia logistycznego

² W szerokim pojęciu za operacje pokojowe uważa się zastosowanie określonych środków zbiorowych w celu zapobiegania zagrożeniom pokojowi oraz tłumienia wszelkich aktów agresji. GAĞOR Z., PASZKOWSKI S., *Pojęcie operacji pokojowych*, „Wojsko i Wychowanie” 5/1997.

W dokumencie MC-327 „Planowanie wojskowe NATO dla potrzeb działań zabezpieczających pokój” określono, że na operacje pokojowe składają się: zapobieganie konfliktom, tworzenie pokoju, utrzymanie pokoju, pomoc humanitarna, wymuszanie pokoju oraz budowanie pokoju. Według klasyfikacji ONZ, są to: dyplomacja prewencyjna, tworzenie pokoju, utrzymanie pokoju i budowanie pokoju.

³ Autor był uczestnikiem misji pokojowej w Doraźnych Siłach Pokojowych ONZ na Bliskim Wschodzie, UNEF II w Egipcie w 1978 r.

Bowiem z czasem rozwiązania nietypowe stają się typowymi, tyle że uporządkowanymi. Myślę, że jednak z dużym prawdopodobieństwem możemy założyć, że zblizamy się do rozwiązań zmierzających szybko w kierunku

z

Myślę więc, że możemy przyjąć następującą tezę 1.

ą ś ć ń a a

Niski stopień interoperacyjności⁶ SZ RP z innymi państwami Sojuszu, w tym szczególnie w zakresie uzbrojenia i sprzętu wojskowego powoduje, że organizacja zabezpieczenia logistycznego wojsk biorących udział w operacjach prowadzonych poza obszarem kraju jest bardzo skomplikowana. Przewiduje się, że wraz z osiągnięciem przez nasze SZ coraz wyższego stopnia standaryzacji⁷ i interoperacyjności z armiami innych państw NATO, również problemy z tym związane będą ulegały stopniowemu zmniejszeniu⁸.

Należy przy tym pamiętać o tym, że logistyka w takim układzie stanowi jeden z podsystemów walki i chyba nie ma żadnych wątpliwości co do tego, że jest to jeden z ważniejszych jej podsystemów. Świadczyć może o tym znane, jak przypuszczam, wszystkim powiedzenie, że

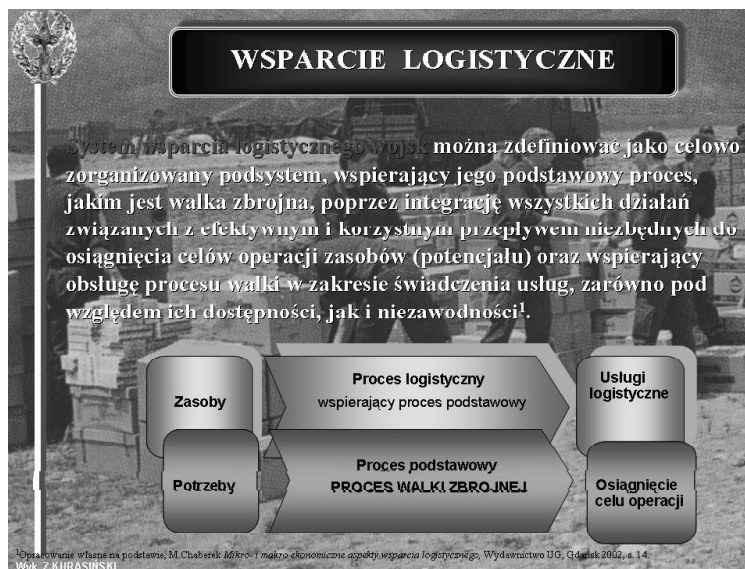
⁶ Interoperacyjność (Interoperability) - to zdolność systemów, jednostek lub wojsk do świadczenia usług i przyjmowania usług od innych systemów, jednostek lub wojsk oraz wykorzystania wzajemnych usług w celu skutecznego, wspólnego działania.

⁷ Standaryzacja (zwana czasem również normalizacją) polega głównie na opracowaniu, rozpowszechnieniu i wprowadzeniu w życie norm. Jest wprowadzana m.in. w celu zapewnienia funkcjonalności procesu lub usług, redukcji zbędnej różnorodności, zapewnienia (procesu i usług) użyteczności oraz kompatybilności i zamienności. Por.: *Nowa encyklopedia PWN*, t.4. PWN 1996, s. 513-514.

Poziomy standaryzacji w NATO określa: kompatybilność (compatibility), wzajemna zamienność (interchangeability) oraz wspólność (commonality). Por. ALP - 9(C). s. 2-2, p. 203

⁸ KURASINSKI Z., *Aspekty osiągnięcia interoperacyjności przez wojska lądowe SZ RP z armiami przodujących państw NATO w obszarze zabezpieczenia technicznego*, Zeszyty Naukowe AON Nr 2/2003.

Wynika to wprost z pojęcia systemu zabezpieczenia logistycznego wojsk, który można zdefiniować w sposób następujący:

Oczywistym jest tutaj założenie, że na system logistyczny wojsk prowadzących operację wpływ wywiera nie tylko system logistyczny SZ RP, ale współbieżnie systemy takie jak: system logistyczny państwa, systemy logistyczne państw sojusznicznych, potencjał produkcyjno-usługowy GN, terenowa infrastruktura logistyczna, świadczenia osobiste i rzeczowe, system logistyczny przeciwnika i zdobycz wojenna, które stanowią jego otoczenie systemowe.

⁹ Opracowanie własne na podstawie, CHABEREK M., *Mikro- i makro ekonomiczne aspekty wsparcia logistycznego*, Wydawnictwo UG, Gdańsk 2002, s. 14.

Rozpatrując zakres zabezpieczenia logistycznego wojsk w operacjach prowadzonych pod egidą NATO, ONZ lub UE nietrudno zauważyć, że jest on o wiele szerszy niż obowiązujący w naszych SZ. Natomiast doświadczenia operacji Enduring Freedom - Afganistan oraz Iraqi Freedom - Irak wskazują, że zabezpieczenie logistyczne powinno obejmować takie aspekty działalności, jak¹⁰:

- (rozpoznanie logistyczne i ekonomiczne, ocena sytuacji logistycznej, opracowywanie planów zabezpieczenia logistycznego wojsk, zabezpieczenie informatyczne);
- (zaspokajanie potrzeb wojsk wszystkimi rodzajami zaopatrzenia);
- (koordynacja przegrupowań i transportu, planowanie, kierowanie i kontrola przegrupowań);
- i (remont, odzyskiwanie i ewakuacja, zarządzanie technicznymi środkami materiałowymi, oczyszczenie obszaru operacji ze zniszczonego, porzuconego lub wybrakowanego UISW);
- (ewakuacja rannych i chorych, rozmieszczenie i wyposażenie obiektów medycznych, ochrona sanitarna i przeciwepidemiczna, dostawy krwi i ochrona zdrowia psychicznego);
- i ż (działania uzupełniające stany osobowe, w tym szacowanie i meldowanie strat osobowych oraz rozdzielanie uzupełnień, usługi polowe, w tym sprawy pogrzebowe, usługi piekarnicze, wymiana bielizny i kąpiele, pranie i naprawa umundurowania i bielizny; służby pocztowe i usługi kurierskie; przedsięwzięcia podnoszące morale i samopoczucie; rekreacja; działalność kapelanów i obsługa prawna);
- (zapewnienie płac i zakupów, finansowanie podróży, finansowanie rozliczeń zabezpieczenia przez państwo-gospodarza, doradztwo finansowe)¹¹.

Wielonarodowe działania wojsk, bazujące na wspólnych celach operacyjnych, będą zawsze uwarunkowane narodowymi interesami i ograniczeniami, a skala użycia kontyngentów narodowych w wydzielonych siłach Sojuszu lub koalicji może wynikać z ograniczonej politycznej i wojskowej swobody działania oraz skomplikowanych procedur podejmowania decyzji. Duże znaczenie dla

¹⁰ KURASIŃSKI Z., *Wsparcie logistyczne wojsk w operacjach stabilizacyjnych*, Zeszyty Naukowe AON nr 2/2004.

¹¹ Por.: Land Forces Logistic Doctrine - ALP 9(C).

organizacji zabezpieczenia logistycznego wydzielonych kontyngentów narodowych będą miały tzw. nowe uwarunkowania logistyczne wynikające z:

- trudności precyzyjnego określenia docelowych potrzeb logistycznych wojsk;
- różnych możliwości zabezpieczenia logistycznego realizowanego przez przełożonego;
- konieczności dokonywania wielu uzgodnień dotyczących zabezpieczenia logistycznego wojsk;
- szerokiej (lub wąskiej) skali (zakresu) współdziałania wojskowo-cywilnego;
- przeciągania się czasu przygotowania działań, m.in. na skutek potrzeby dostarczania w rejon prowadzenia operacji dużych ilości ŚBiM;
- możliwości (niemożliwości) wykorzystania (wyzyskania) zasobów terenowej infrastruktury logistycznej;
- zakresu stosowania „logistyki wielonarodowej” i zabezpieczenia przez państwo-gospodarza (HNS);
- jakości wyszkolenia jednostek logistycznych¹².

Uważa się także, że zabezpieczenie logistyczne kontyngentów wojskowych wydzielonych do operacji militarnych prowadzonych poza obszarem kraju będzie zależeć przede wszystkim od: ich liczebności i wyposażenia w UiSW, czasu trwania operacji, oddalenia miejsc (rejonu) operacji od kraju macierzystego, poziomu standaryzacji i interoperacyjności logistycznej kontyngentu z wojskami pozostałych państw uczestniczących w misji oraz możliwości kontraktacji dostaw zaopatrzenia i świadczenia usług (specjalistycznych i gospodarczo-bytowych) w rejonie wykonywanych zadań.

Ponadto powinno być organizowane i realizowane zgodnie z podstawowymi zasadami logistycznymi: odpowiedzialności, dostaw zaopatrzenia, współpracy, kompetencji, wystarczalności, ekonomii, elastyczności oraz wglądu do informacji¹³.

W operacjach militarnych organizowanych przez Sojusz samodzielnie lub pod patronatem ONZ lub UE zazwyczaj biorą udział różnorodne siły, którymi mogą być: kontyngenty wojskowe formowane doraźnie (ad hoc) z sił i środków wydzielonych przez Sojusz, grupy obserwatorów,

¹² KURASIŃSKI Z., *System kierowania wsparciem logistycznym wojsk lądowych w operacjach*, AON, Warszawa 2004, s. 48.

¹³ BARAN M., *Zabezpieczenie logistyczne polskiego kontyngentu wojskowego w misji pokojowej (na przykładzie KFOR)*, praca studyjna, AON, Warszawa 2003.

patrole, zgrupowania kontyngentów armii państw nienależących do NATO lub organizacje pozarządowe (Non-Government Organizations - NGO). Ponadto mogą w tych siłach znaleźć się również osoby cywilne i cywilna policja. Mogą one realizować zadania polityczne, humanitarne, pomocy w przypadkach klęsk żywiołowych oraz zadania łącznikowe w powiązaniu z misją podstawową, jaką jest stabilizacja, utrzymanie (bądź wymuszenie) pokoju. Tak szeroka gama odbiorców usług logistycznych w operacjach stabilizacyjnych (pokojowych) powoduje to, że zabezpieczenie logistyczne sił realizujących te zadania może obejmować także i inne przedsięwzięcia, które nie wchodzą w zakres tego zabezpieczenia.

Wynika to przede wszystkim z rosnącej roli logistyki wielonarodowej, której istota wyraża się w dążeniu do realizacji wzajemnych usług logistycznych przez armie państw sojuszników. Takie podejście do rozważanego problemu wymaga jednak posiadania (o czym wspominałem już wcześniej) wysokiego stopnia interoperacyjności logistycznej, a powszechnie przewiduje się, że w początkowym okresie (ze względu na duże różnice w funkcjonowaniu systemów logistycznych i odmienne wyposażenie wojsk) interoperacyjność ta będzie dotyczyła tylko niektórych rodzajów wykonywanych zadań logistycznych. Zakłada się, że może dotyczyć to zaopatrywania w materiały pędne i smary, udzielania pomocy medycznej rannym i chorym żołnierzom, ewakuacji i remontu UiSW, zaopatrywania w zestawy i części zamienne określonych marek techniki wojskowej oraz przewozów w ramach kontenerowych systemów transportowych¹⁴.

Z logistycznego punktu widzenia, w operacjach prowadzonych siłami sojusznikimi narodowe kontyngenty wojskowe państw Sojuszu, prowadzących te operacje, mogą¹⁵:

- posiadać różny stopień standaryzacji logistycznej w ramach NATO, ONZ lub UE;
- stosować narodowe, a więc zróżnicowane normy i procedury zabezpieczenia logistycznego wojsk;
- mieć zróżnicowany udział w realizacji zadań w ramach logistyki wielonarodowej.

¹⁴ NOWAK E., *Logistyka w operacjach*, Myśl Wojskowa 5 /1998, s. 75.

¹⁵ NOWAK E., KURASIŃSKI Z., *Kierowanie (zarządzanie zasobami i dowodzenie jednostkami logistycznymi) zabezpieczeniem logistycznym wojsk lądowych*, Logo - Kier, Część III, Logistyka WL, s. 71.

Powodować będzie to zapewne potrzebę:

- świadczenia wojskom szerokiego spektrum usług logistycznych;
- kreowania stosownie do potrzeb unikalnych systemów logistycznych wojsk uczestniczących w operacjach prowadzonych pod egidą Sojuszu, ONZ i UE.

Jak nietrudno zauważyć, przekłada się to wprost na podstawowe zadania logistyczne realizowane w ramach tzw. Umowy nabycia i usług wzajemnych ACSA (Acquisition and Cross Servicing Agreement), do których zalicza się¹⁶:

- budowę obozowisk, ich utrzymanie oraz świadczenie związanych z tym usług logistycznych;
- dostawy żywności i wody;
- zaopatrywanie w MPS (paliwa);
- strategiczny przerzut morski i powietrzny do obszaru operacji;
- rotację stanów osobowych i organizację mostu powietrznego;
- dostawy różnych typów sprzętu i pojazdów mechanicznych.

Konstatując prowadzone rozważania, możemy postawić następną tezę:

ą
ł ł ł
ł ł
ł ł

TEZA 2

Zadania wynikające z nowej strategii NATO determinują dostosowanie systemu logistycznego oddziałów i pododdziałów nie tylko wydzielonych do prowadzenia operacji militarnych poza granicami kraju ale całych SZ RP do aktualnych i przyszłościowych potrzeb.

System logistyczny SZ RP powinien być poddany transformacji w kierunku rozdzielenia komponentu operacyjnego i stacjonarnego.

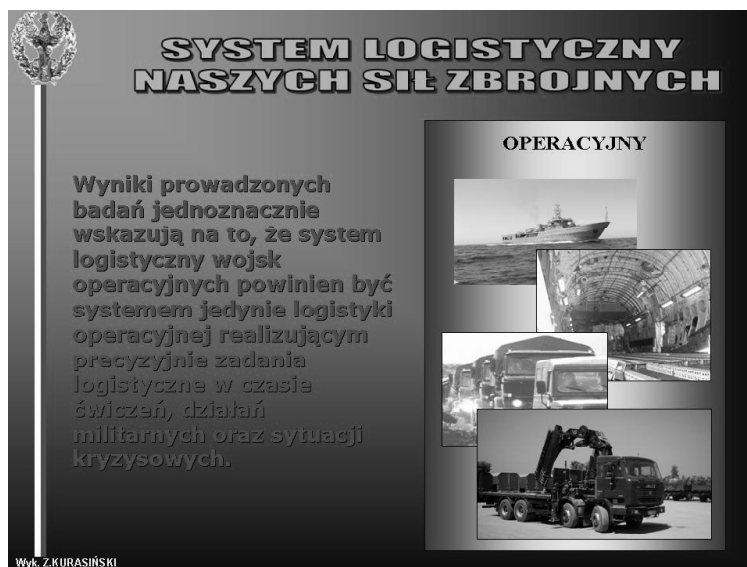
Wyk. Z.KURASIŃSKI

Prowadzone w tym obszarze badania jednoznacznie wskazują, że system logistyczny SZ RP powinien być poddany transformacji w kierunku rozdzielenia komponentu operacyjnego i stacjonarnego.

System logistyczny wojsk operacyjnych powinien być systemem jedynie logistyki operacyjnej realizującym precyzyjnie zadania logistyczne w czasie ćwiczeń, działań militarnych oraz sytuacji kryzysowych. Natomiast wszystkie zadania finansowo-gospodarcze, zabezpieczenie materiałowe, techniczne, medyczne, finansowe, infrastrukturalne, obsługi prawnej, obsługi rodzin, logistyki

¹⁶ HEJNA P., *Rozwinięcie i funkcjonowanie zabezpieczenia logistycznego dywizji MND C-S*, wystąpienie podczas konferencji naukowej MON, Trudna stabilizacja, AON, Warszawa, maj 2004.

specjalistycznej RSZ na rzecz jednostek wojskowych stacjonujących w MSD (garnizonach) powinna przejąć logistyka stacjonarna (bazowa), np. Wojskowe Oddziały Gospodarcze (WOG) podporządkowane bezpośrednio Rejonowym Bazom Logistycznym (RBlog) podległym Inspektoratowi Logistyki SZ RP (ILog SZ RP).

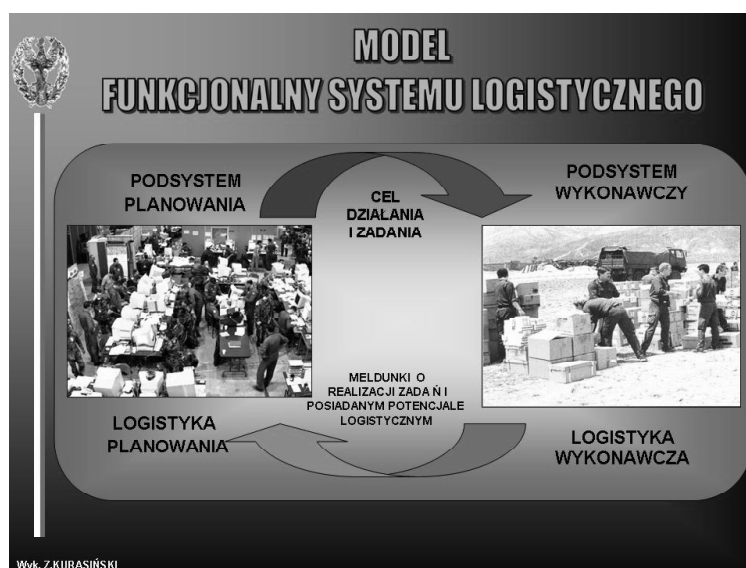

Ocenia się, że przyjęcie takiej struktury logistyki poprawiłoby efektywność realizacji zadań operacyjnych przez zgrupowania zadaniowe (oddziały, moduły bojowe) WL, jakie planuje się organizować na szczeblu taktycznym. Racjonalizowałoby to jednocześnie wykorzystanie sił i środków logistycznych oraz zwiększyłoby precyzję użycia logistyki operacyjnej (Precise Application of Logistisc)¹⁷. Struktura taka umożliwiałaby także sprawne przyjęcie i wspieranie wojsk sojusznicych (realizację zadań wynikających z pełnienia roli państwa-gospodarza lub państwa wiodącego).

¹⁷ Zabezpieczenie logistyczne wojsk na szczeblu taktycznym w świetle doświadczeń wynikających z dotychczasowych konfliktów zbrojnych, Praca naukowa pk. „LOGOP”, część II, Możliwości doskonalenia zabezpieczenia logistycznego kontyngentów wojskowych wydzielonych do operacji poza granicami kraju, AON, Warszawa 2005, s. 44.

Zatem komponent logistyki operacyjnej powinien:

1. Być tak samo mobilny (odpowiednie środki transportu), jak zabezpieczane przez nią wojska. Jego potencjał powinien ściśle odpowiadać stopniowi rozwinięcia i gotowości bojowej komponentów (modułów bojowych). Potencjał logistyczny stanowić powinno m.in. nowej generacji, lżejsze, skuteczniejsze i precyzyjniejsze UiSW oraz sprzęt logistyczny.
2. Zapewnić wojskom możliwość prowadzenia długotrwałych, różnorodnych operacji, tj. zapobiegania konfliktom (conflict prevention), ustanawiania pokoju (peace making), utrzymania pokoju (peace keeping), wymuszania pokoju (peace enforcement), budowania pokoju (peace building) oraz pomocy humanitarnej (humanitarian aid) w dowolnym rejonie świata (szczególnie w obszarze europejskim, Bliskiego Wschodu i azjatyckim) oraz przy braku lub ograniczonym wsparciu ze strony kraju przyjmującego.
3. Spełniać podstawowe kryteria obowiązujące w NATO: elastyczności, mobilności strategicznej, zdolności do przerzutu i podatności transportowej, wielonarodowości, standaryzacji, zabezpieczenia przez państwo-gospodarza (HNS), zapewnienia możliwości wykorzystywania zasobów miejscowych, zapewnienia ciągłości działania, zabezpieczenia medycznego, infrastruktury NATO oraz kooperacji i koordynacji.

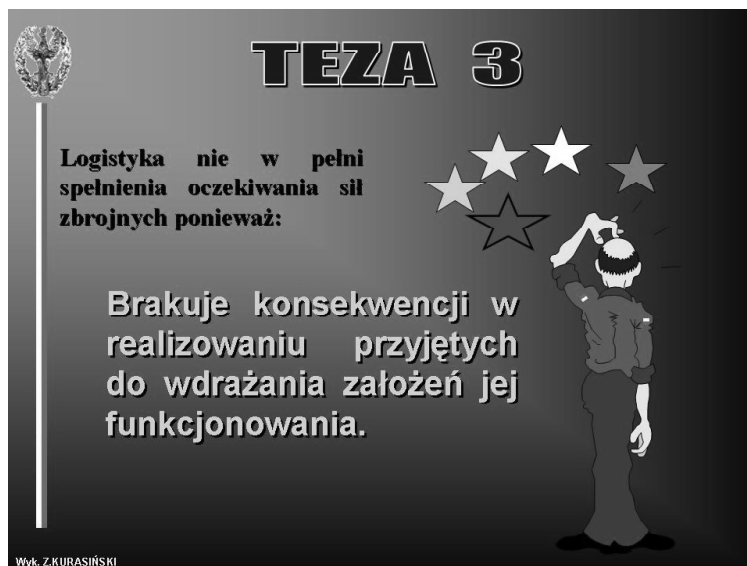

W logistyce szczebla taktycznego powiązane są one sprzężeniami zwrotnymi, w których moduł planowania określa cel działania i generuje zadania dla modułu wykonawczego, który jest zobligowany do ich wykonywania, składania meldunków o realizacji zadań i posiadanym potencjale logistycznym. W ujęciu strukturalnym system ten tworzą logistyczne organy kierowania i jednostki wykonawcze przeznaczone do zabezpieczenia logistycznego formacji WL w operacjach prowadzonych zarówno w kraju, jak i poza jego granicami¹⁸.

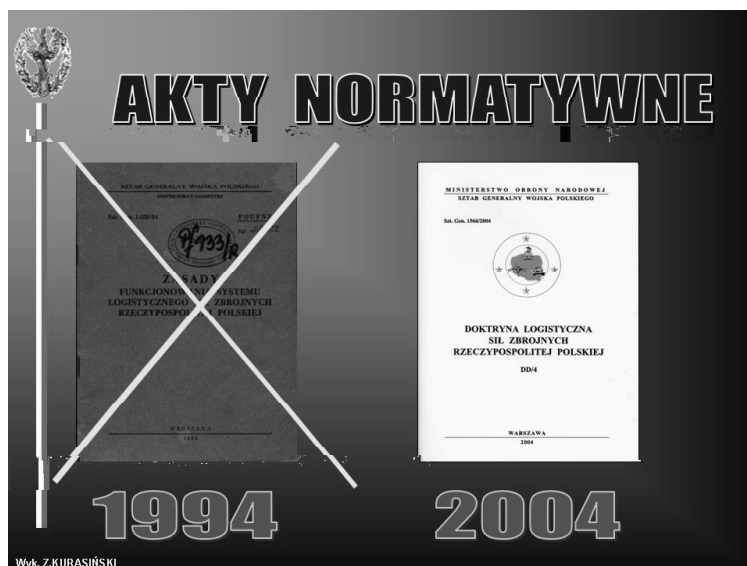
A jak się to ma do przyjętych wcześniej założeń funkcjonowania systemu logistycznego SZ RP. W mojej ocenie można postawić kolejną tezę:

l l l ż
 ę ż l ż n

¹⁸ Ibidem, s. 45

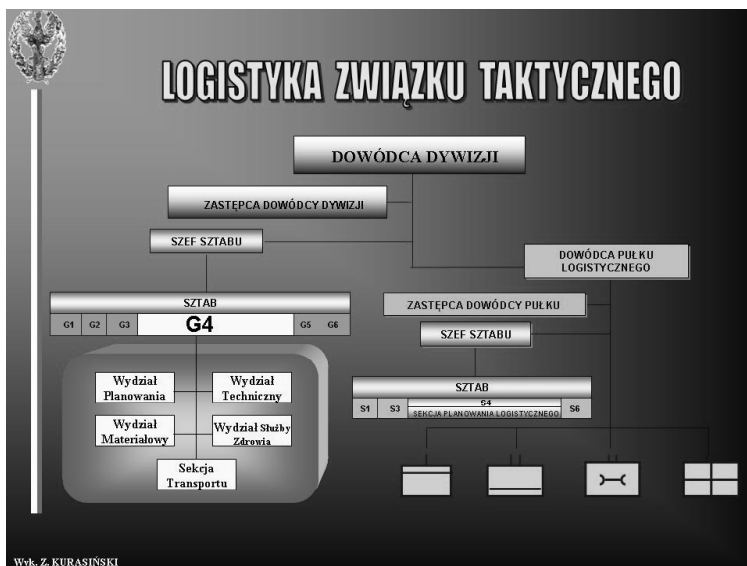
Założeń słusznych, opracowanych z dużą znajomością problematyki zabezpieczenia logistycznego sił zbrojnych. Zostały one zawarte w „Zasadach funkcjonowania systemu logistycznego SZ RP” w 1994, a następnie w „Doktrynie logistycznej SZ RP” z 2004r.

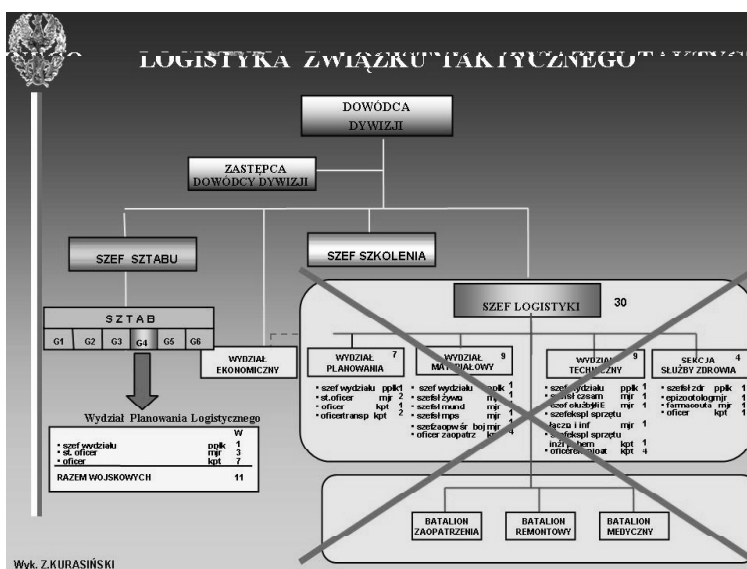
A przecież od samego początku było wiadomo, że możliwość uczestniczenia jednostek SZ RP w operacjach prowadzonych siłami narodowymi i siłami sojuszniczymi, na obszarze kraju lub poza jego granicami, spowodowała zmianę dotychczasowych uwarunkowań organizacyjnych, operacyjno-taktycznych i logistycznych rzutujących m.in. na proces dowodzenia wojskami w operacjach, w tym i kierowania ich zabezpieczeniem logistycznym.

W tym zakresie w strukturach logistycznych musi zaistnieć jasność i klarowność podziału zadań i kompetencji pomiędzy logistyką planowania i logistyką wykonawczą.

Jeżeli planowanie jest domeną sztabu, a planowanie logistyczne jest częścią planowania logistycznego, to powinno być ono realizowane w sztabie, a pododdział logistyczny powinien podlegać bezpośrednio dowódcy tak jak każdy inny w dowodzonej przez niego jednostce.

Tymczasem tkwimy dalej w niezrozumiałych, przestarzałych strukturach jednoczesnego funkcjonowania niewydolnych wydziałów i sekcji G4/S4 i pionów szefa logistyki, dla których nie ma zadań w systemie dowodzenia wojskami. Miały to być struktury przejściowe, ale znowu można przytoczyć stare polskie porzekadło, że „prowizorki są bardzo trwałe”¹⁹.

Z doświadczeń wielu misji pokojowych, w których uczestniczyły i nadal uczestniczą polskie kontyngenty wojskowe oraz prowadzonych badań w tym obszarze wynika, że komponenty wykonawcze operacyjnego systemu logistycznego wojsk powinny występować w formule zintegrowanych jednostek wielobranżowych (pułk logistyczny, batalion logistyczny, kompania logistyczna). Jednostki takie w swojej strukturze powinny posiadać: pododdziały dowodzenia, obrony i ochrony (przeznaczone również do osłony konwojów), zaopatrzenia, remontowe oraz medyczne jako stałe moduły (elementy) struktury jednostki logistycznej.

¹⁹ KURASIŃSKI Z., *Stan obecny logistyki w Siłach Zbrojnych RP*, wystąpienie podczas sympozjum nt. „Logistyka Sił Zbrojnych RP u progu XXI w.”, AON, Warszawa 31.03.2005.

możliwość utworzenia zgrupowania jednostek logistycznych szczebla taktycznego poziomu oddziału i ZT podporządkowane w okresie pokoju dowódcy brygady logistycznej. Oznacza to, że bez logistyki wykonawczej pozostawałyby poziomy oddział, ZT i ZO. Zakłada się wówczas, że komponenty logistyczne w formie modułów byłyby wydzielane na poziom szczebla taktycznego z chwilą otrzymania zadania operacyjnego - adekwatnie do potrzeb wojsk²¹.

Ponadto na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować permanentnie trwające zmiany przede wszystkim struktur logistycznych. Zamieszanie, jakie wprowadzają wszelkie pośpiesznie prowadzone restrukturyzacje jednostek logistycznych, zmiany ich podporządkowania i dyslokacji (np. likwidacji etatów szefów służb logistycznych w jednostkach, a następnie ich przywrócenie), prowadzą do ciąglej pośpiesznej rotacji kadry logistycznej - co, jak nietrudno zauważyć, prowadzi wprost do zmniejszenia jej profesjonalizmu. Nasuwa się zatem teza piąta:

ą

²¹ KURASIŃSKI Z., GÓRSKI P., *System logistyczny [w pracy naukowo-badawczej] „Wojska lądowe w aspekcie nowej strategii NATO”*, AON, Warszawa 2005.

Sprawne kierowanie zabezpieczeniem logistycznym w kontyngentach uczestniczących w operacjach prowadzonych poza obszarem kraju wymaga ich jednoznacznego podporządkowania jednemu organowi logistycznemu w kraju macierzystym²². Poza tym warunek ten jest również niezbędny do zapewnienia drożnego obiegu informacji pomiędzy krajem a kontyngentami związanymi przede wszystkim z organizacją dostaw zaopatrzenia, a także sprawozdawczością i ewidencją.

ZAKOŃCZENIE - WNIOSKI

We współczesnych operacjach militarnych, z uwagi na stały wzrost asortymentu i masy dostarczanych wojskom środków materiałowych oraz ilości świadczonych usług specjalistycznych i gospodarczo-bytowych, głównym problemem oczekującym rozwiązania jest zapewnienie wysokiej skuteczności zabezpieczenia logistycznego tych wojsk. Jednocześnie oczekuje się od logistyków, aby to zabezpieczenie realizowane było przy możliwie jak najmniejszych nakładach finansowych.

Wielonarodowy charakter współczesnych działań stwarza możliwość wykorzystania w zabezpieczeniu logistycznym wojsk, oprócz narodowych sił i środków logistycznych, również dostaw usług logistycznych świadczonych w ramach logistyki wielonarodowej oraz zabezpieczenia przez państwo-gospodarza. Efektywne korzystanie z powyższych rozwiązań wymaga jednak posiadania wysokiego stopnia interoperacyjności logistycznej kontyngentów wojskowych uczestniczących w operacjach militarnych. W swoim wystąpieniu starałem się koncentrować przede wszystkim na tych zagadnieniach, które w obliczu zmian zachodzących na współczesnym polu walki oraz otoczeniu dalszym systemu zabezpieczenia logistycznego wojsk ulegają dezaktualizacji lub też nie są kompatybilne (znacznie odbiegają) z funkcjonującymi w armiach przodujących państw NATO.

Prowadzone dzisiaj rozważania, jak również analiza literatury ujmującej doświadczenia wynikające z wieloletniego udziału polskich kontyngentów wojskowych w operacjach

²² NOWAK E. i inni: *Kierowanie zabezpieczeniem logistycznym wojsk na szczeblu taktycznym*, Praca naukowo-badawcza „KIERUNEK-1”, AON 1997.

prowadzonych poza obszarem kraju wskazują, że osiągnięcie pełnej interoperacyjności logistycznej przez oddziały i pododdziały naszych sił zbrojnych z armiami państw Sojuszu wymagać będzie w najbliższym czasie²³:

W zakresie planowania i organizacji zabezpieczenia logistycznego:

- opracowania zakresu odpowiedzialności i podziału kompetencji do realizacji poszerzonych zadań zabezpieczenia logistycznego;
- szkolenia personelu łącznikowego przeznaczonego do Narodowej Grupy Zabezpieczenia Logistycznego;
- wdrożenia wzorów meldunków i sprawozdań według procedur NATO;
- wprowadzenia sieci informatycznej w celu wymiany informacji o potencjale logistycznym;

W zakresie zabezpieczenia materiałowego:

- wdrożenie systemu kodyfikacji środków zaopatrzenia;
- ujednoczenie materiałów pędnych;
- ujednoczenie sprzętu dystrybucyjnego MPS;

W zakresie zabezpieczenia technicznego:

- wyposażenie oddziałów w UiSW standardowy dla większości armii państw NATO lub przyjęcie na siebie całkowitej odpowiedzialności narodowej;

W zakresie zabezpieczenia medycznego:

- wdrożenie procedur leczniczo-ewakuacyjnych obowiązujących w Sojuszu;
- utrzymywanie odpowiednich zapasów szczepionek;
- wykorzystanie personelu medycznego już na szczeblu pododdziału.

Równie ważne i pożądane jest zorganizowanie skutecznego kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk, przy czym kierowanie to, z uwagi na wzajemne świadczenie usług logistycznych pomiędzy sojuszniczymi wojskami, musi być organizowane i realizowane w wymiarze wielonarodowym²⁴.

Uważa się powszechnie, że nowe wyzwania dla logistyki wojskowej w zakresie kierowania logistyką wielonarodową dotyczyć powinny przede wszystkim:

- dostosowania procedur kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk w operacjach prowadzonych siłami koalicyjnymi do procesu dowodzenia wojskami przyjętymi w NATO;
- organizacji kierowania zabezpieczeniem logistycznym związków operacyjnych o składzie międzynarodowym;
- określenia zadań, zasad funkcjonowania i struktur logistycznych organów kierowania pracujących w wielonarodowych centrach logistycznych i połączonych wielonarodowych centrach logistycznych;
- wdrożenia w państwach NATO jednolitych pod względem formy i treści dokumentów kierowania zabezpieczeniem logistycznym opracowywanych przez organy logistyczne.

W odniesieniu do naszych sił zbrojnych ocenia się, że nowe zadania w zakresie kierowania logistyką w operacjach prowadzonych siłami sojuszniczymi i koalicyjnymi dotyczyć powinny²⁵:

- przyjęcia i wdrożenia procedur kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk stosowanych w państwach NATO;

²⁴ KURASIŃSKI Z., *Army Service Support in Combined Joint Operations*. Sympozjum nt. Logistics and Ecology in the Armed Forces II Brno 2001.

²⁵ NOWAK E., KURASIŃSKI Z., *Zabezpieczenie logistyczne wojsk w działaniach połączonych*, Myśl Wojskowa Nr 4/2001.

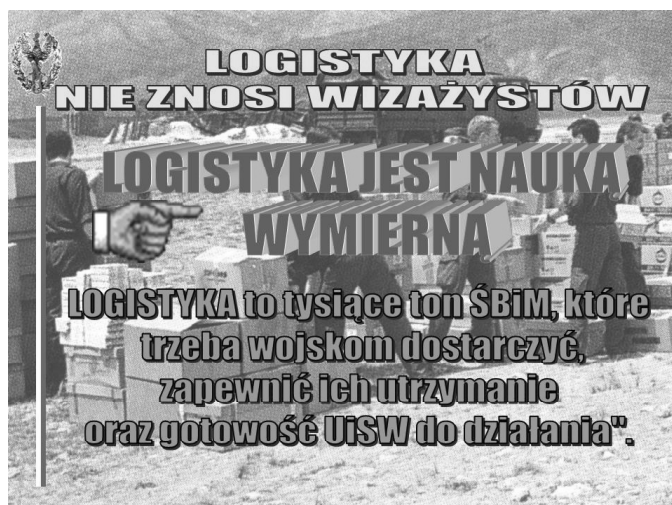
- przygotowania organów logistycznych RSZ do kierowania zabezpieczeniem logistycznym wojsk w działaniach prowadzonych siłami sojuszniczymi i koalicyjnymi zarówno na obszarze RP, jak i poza nim;
- przygotowania osób funkcyjnych logistyki do działania w zespołach logistycznych wielonarodowych centrów logistycznych i komórkach logistycznych związków operacyjnych o składzie międzynarodowym;
- wyposażenia logistycznych organów kierowania i dowództw jednostek logistycznych (w pierwszej kolejności) wydzielonych do dyspozycji NATO w systemy informatyczne umożliwiające im współdziałanie logistyczne z oddziałami, związkami taktycznymi i związkami operacyjnymi armii państw sojuszniczych.

Swoje wystąpienie chciałbym zakończyć mottem, którego autorem jest Lt gen. W.G. PAGONIS, USA COMMANDING GENERAL, 21 SUPCOM IN THE GULF WAR. Otóż powiedział on, że

ą €

A od siebie chciałbym dodać, że logistyka potrzebuje wizji przyszłości, ale nie znosi wizażystów, szczególnie takich, którzy w krótkich odstępach czasu mają różne pomysły, jak powinna wyglądać logistyka SZ i głoszą coraz to nowe jej koncepcje.

A logistyka jest przecież nauką wymierną, dzisiaj właściwie wszystko można sparametryzować, tzn. zmierzyć lub zważyć - logistyka to nic innego jak tysiące ton środków bojowych i materiałowych, które trzeba wojskom dostarczyć, zapewnić ich utrzymanie oraz gotowość uzbrojenia i sprzętu wojskowego do działania.

LITERATURA:

- [1] BARAN M., *Zabezpieczenie logistyczne polskiego kontyngentu wojskowego w misji pokojowej* (na przykładzie KFOR), Praca studyjna, AON, Warszawa 2003.
- [2] CHABEREK M., *Mikro- i makroekonomiczne aspekty zabezpieczenia logistycznego*, Wydawnictwo UG, Gdańsk 2002.
- [3] *Doktryna logistyczna Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*, Szt. Gen. 1566/2004.
- [4] GAĞOR Z., PASZKOWSKI S., *Pojęcie operacji pokojowych*, Wojsko i Wychowanie 5/1997.
- [5] KURASIŃSKI Z., *Aspekty osiągnięcia interoperacyjności przez wojska lądowe SZ RP z armiami przodujących państw NATO w obszarze zabezpieczenia technicznego*. Zeszyty Naukowe AON Nr 2/2003.
- [6] KURASIŃSKI Z., *Stan obecny logistyki w Siłach Zbrojnych RP*, wystąpienie podczas sympozjum nt. „Logistyka Sił Zbrojnych RP u progu XXI w.”, AON, Warszawa 31.03.2005.
- [7] KURASIŃSKI Z., *System kierowania wsparciem logistycznym wojsk lądowych w operacjach*, AON, Warszawa 2004.
- [8] KURASIŃSKI Z., GÓRSKI P., *System logistyczny [w:] pracy naukowo-badawczej „Wojska lądowe w aspekcie nowej strategii NATO”*, AON, Warszawa 2005.
- [9] KURASIŃSKI Z., *Trendy rozwoju zabezpieczenia logistycznego wojsk lądowych w operacjach prowadzonych siłami koalicyjnymi na obszarze kraju i poza jego granicami*. Myśl Wojskowa Nr 1/2001.
- [10] KURASIŃSKI Z., *Zabezpieczenie logistyczne wojsk w operacjach połączonych*. Zeszyty Naukowe AON Nr 4/2000.
- [11] KURASIŃSKI Z., *Army Service Support in Combined Joint Operations*. Sympozjum Economics, Logistics and Ecology in the Armed Forces II, Brno 2001.
- [12] KURASIŃSKI Z., *Wsparcie logistyczne wojsk w operacjach stabilizacyjnych*. Zeszyty Naukowe AON Nr 2/2004.
- [13] *Land Forces Logistic Doctrine*, ALP - 9(C), September 1995.
- [14] *Misje pokojowe i humanitarne Wojska Polskiego 1953-2001*, Biuro Prasy i Informacji MON, 2001.
- [15] *NATO Logistics Handbook*, Third Edition: October 1997.
- [16] NOWAK E. i inni, *Kierowanie zabezpieczeniem logistycznym wojsk na szczeblu taktycznym*. Praca naukowo-badawcza „KIERUNEK-1”, AON 1997.
- [17] NOWAK E., *Logistyka wojskowa. Zarys teorii*, AON 2000.
- [18] *Nowa encyklopedia PWN*. T4. PWN 1996.
- [19] NOWAK E., *Logistyka w operacjach*, Myśl Wojskowa 5 /1998.
- [20] NOWAK E., KURASIŃSKI Z., *Kierowanie (zarządzanie zasobami i dowodzenie jednostkami logistycznymi) zabezpieczeniem logistycznym wojsk lądowych*, „Logo - Kier”, Część III, Logistyka WL, Warszawa 1999. KURASIŃSKI Z., *Zabezpieczenie logistyczne wojsk w operacjach połączonych*. Zeszyty Naukowe, AON Nr 4/2000.
- [21] NOWAK E., Z. KURASIŃSKI, *Zabezpieczenie logistyczne wojsk w działaniach połączonych*, Myśl Wojskowa Nr 4/2001.
- [22] *Strategia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, Rada Ministrów, Warszawa 2000.
- [23] *Systemy uzbrojenia i wyposażenia Sił Zbrojnych RP w pierwszych dziesięcioleciach XXI w.*, Materiał studyjny Sztabu Generalnego WP 2005.
- [24] *Teoretyczne podstawy operacji połączonych*. Praca zespołowa, AON 1999.
- [25] *Trudna stabilizacja*, Materiały pokonferencyjne, AON Warszawa, maj 2004.
- [26] WIATR M., *Charakterystyka współczesnych operacji wojsk lądowych*. Materiały z sympozjum naukowego, AON 1998.
- [27] *Zabezpieczenie logistyczne wojsk na szczeblu taktycznym w świetle doświadczeń wynikających z dotychczasowych konfliktów zbrojnych*, Praca naukowa pk. „LOGOP”, część II, Możliwości doskonalenia zabezpieczenia logistycznego kontyngentów wojskowych wydzielonych do operacji poza granicami kraju, AON, Warszawa 2005.
- [28] *Zasady funkcjonowania logistyki w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej*, Szt. Gen. 1429/94.
- [29] HEJNA P., *Rozwinięcie i funkcjonowanie zabezpieczenia logistycznego dywizji MND C-S*, wystąpienie podczas konferencji naukowej MON, Trudna stabilizacja, AON, Warszawa, maj 2004.

SUMMARY

The Author describes legal and practical aspects of logistics in peacekeeping military missions. The Author points out the formal paucity of logistics in Polish Army and he proves that the logistics is not always able to meet the military requirements abroad. This is why the Author tries to present a model of logistics' functioning in the international scale.

ż